

ARKADAŞIM PROF. DR. SEVİM GÖRGÜN

Prof.Dr.Memduh YAŞA

Sevim Görgün, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesinden benden 12 yıl sonra mezun olmuş. Aynı üniversitenin kadrolu profesörlüğünden ayrılışımız da 12 yıl ara ile olmuş oluyor. Ben emekliliği hiç bir zaman meslekten ayrılma olarak görmedim; ilim adamının emekliliği olmaz diye düşündüm ve üniversite sonrası hayatımı da öyle sürdürdüm. Üniversite, bir ilim adamının faaliyet alanlarından sadece bir tanesidir. Prof. Görgün'ün emekliliğe ayrılma haberini de öyle karşıladım; olaya bu sebeple üzülmedim. Hatta hareket serbestisini sınırladığını kabul ettiğim üniversite öğretim üyeliği disiplininden kurtulmakla, düşünce ve faaliyet alanlarını genişleteceğine, topluma yeni hizmetler sunma fırsatı bulacağına inanıyorum.

Prof. Görgün'ü, 1954 yılı ekim ayında tanıdım. Ben, doçent olarak o zamanki tâbirle "bilgi ve görgümü" artırmak için gittiğim Fransadan -takriben iki yıl kaldıktan sonra -dönmüşüm, o da kısa bir müddet önce Kürsümüze asistan olarak tâyin edilmişti. Kürsüde¹ o sırada profesör yoktu. Prof. Neumark 1952 yılında Almanyaya dönmüş, Orhan Dikmen de henüz profesör olmamıştı. Bu sebeple mensubu olduğumuz "Maliye ve Malî Kanunlar Kürsüsü" nün idaresini "İktisat ve İktisadî Doktrinler Tarihi Kürsüsünden" rahmetli hocamız Prof.Dr.Refiî Şükrü Suvlâ vekâleten yürütmekte idi. Sevim Görgün'ün asistanlığa alınması da, genç yaşında kaybettiğimiz, titizliğiyle meşhur Hocamızın seçimiyle gerçekleşmişti. Bu gerçekten isabetli seçimle fikir hayatımız değerli bir ilim adamı, İstanbul Üniversitesi mümtaz bir hoca, ben de gerçek bir arkadaş, hakiki bir dost kazanmış olacaktık.

Aynı kürsüde Doçent-Asistan, Hoca-Talebe², Profesör-Doçent, Profesör-Profesör olarak Sevim Görgün'le, Siyasal Bilgiler Fakültesine geçtiği 1980 yılı Haziranına kadar, 26 yıl birlikte çalıştık. İstanbul Üniversitesinde yeni kurulmuş olan Siyasal Bilgiler Fakültesinin İktisat ve Maliye Kürsüsünün başına geçmek suretiyle kadromuzdan ayrılmış oluyordu. Aynı kürsünün mensupları olarak, ünvanlarımız ne olursa olsun, birlikte çalıştığımız bu 26 yıl boyunca Sevim Görgün'le hep dost, hep

¹ Kürsü'ye ne Anabilim Dalı ne Bölüm diyebiliyorum. Galiba her ikisi veya ikisi arası bir müesseseseydi.

² 1954-1955 ders yolunda doktora sınıflarında okutmaya başladığım "Amme kredisi-Devlet Borçları" dersine doktora talebesi olarak Sevim Görgün de devam etmekte idi.

arkadaş olduk. İlişkilerimizin mahiyeti, kürsü beraberliğimiz bittikten sonra da değişmedi. Aslında bizden ayrılmasına gönlüm hiç razı olmamıştı. Ama kendisinin ve özellikle de yeni Fakültenin geleceği bakımından buna ihtiyaç vardı ve karşı koymak fazla bencillik olacaktı. Bir müddet sonra, Burhan Şenatalar'ı (o zaman doçent) yeni fakülteye alma teklifine de aynı hislerle rıza göstermiştim. Zaman ikimizi de haklı çıkardı. Siyasal Bilgiler Fakültesinde kurdukları ilim biriminde yaptıkları çalışmalarla disiplinimize çok değerli katkılarda buldukları gibi, yeni fakültenin gelişmesinde de üstün hizmetler ifa ettiler.

Prof.Dr. Sevim Görgün'le dostluğumuz, arkadaşlığımız, çalışma beraberliğimiz, ilmi anlamda karşılıklı yardımlaşmamız iktisatta ve genellikle fikir alanında her zaman aynı görüşleri paylaştığımız anlamına gelmez. Siyasî tercihlerimiz ise genellikle birbirine zıt olmuştur. Ama bu farklar, hatta zıtlıklar işbirliğimizi, dostluğumuzu, arkadaşlığımızı hele ilmi çalışmalarımızı özgürce yürütme alışkanlığımızı zedelemek şöyle dursun, kuvvetlendirmiş, beslemiştir. Yalnız benimle Sevim Görgün'ün değil, fakat kürsünün bütün mensupları arasında, çoğulculuğun tılsımlı fazileti her zaman hâkim olmuştur. Entellektüel bağımsızlık ve hoşgörü, aramızda tesanüdü artırmış, kürsüde de verimli bir çalışma ortamı yaratmıştır. İlişkilerin böylesine gelişmesinde, çalışma atmosferinin bu şekilde oluşmasında Sevim Görgün'ün payı çok büyüktür.

1959 yılında ben, Hükûmetin talebi, Fakülte Yönetim Kurulu ile Üniversite Senatosunun kararı ile Rahmetli Adnan Menderes'e müşavir olarak görevlendirilmiştim. Müşavirliğimin devamı süresince derslerimi veriyor, Fakülte kurullarına da katılıyordum. O arada profesör de olmuşum. 27 Mayıs 1960 tarihine kadar meslekdaşlarımla ilişkilerimde dikkate değer bir değişme hatırlamıyorum. İhtilâlden sonra Fakülteye ilk gelişimde ise bazı kimselerin tavırlarında bâriz bir soğukluk görüyordum. Bu hava epey devam etti. Bir çok kişi, yeni idareye taraftarlığını hatta bağlılığını, bana rahatlıkla reva gördüğü muamele tarzı ile isbatlamaya çalışıyordu. Sevim Görgün'ün davranışları ise, eskisinden de daha sıcaktı. Beni muhtemel kötülöklere karşı korumak istiyor gibi idi. Bu vesile ile, kendisinin muhtemelen unutmuş bulunduğu bir olayı, Üniversitemizin tarihine mal etmek üzere, burada zikretmek istiyorum: İhtilâl'den 15-20 gün kadar sonra idi; Rektörlükten gelen bir yazı ile o gün hepimiz, Üniversite konferans salonunda, Milli Birlik Komitesinden iki üyenin katılacağı bir toplantıya davet ediliyorduk. Toplantıya bir saat kala Sevim Görgün odama geldi, "toplantıya birlikte gidelim" dedi. Ben, toplantıya katılmayacağımı; katılırsam bâzi kimselerin bu hareketimi yeni şartlara ayak uydurma, bir bakıma göze girme gayreti olarak yorumlayacaklarını, bundan da üzüntü duyacağımı söyledim. İsrarına rağmen gitmedim; istemeye istemeye yalnız gitti. Fakat beklediğimden çok daha erken döndü, kapıdan girer girmez de, "tiksindim; iyi ki gelmediniz, yapılan dalkavuklukları görseydiniz çok üzülecektiniz, ben adeta kaçtım" dedi. Anlattığına göre,

Milli Birlik Komitesinin en genç iki üyesi, Rektörü arkalarından yürüterek konferans salonuna gelmişler ve birer konuşma yaparak, çoğu yaşlı öğretim üyelerine vatanseverlik dersleri vermişler. Özellikle de öğretim üyelerinin artık Avrupalara değil de Anadolu'ya gitmelerini, orada halkı tanımalarını ve gittikleri her yerde "Devrim" in faziletlerini anlatmalarını istemişler. Bazı profesörlerin büyük bir coşku ile bu derslerden ne derece faydalandıklarını ve bir an önce Anadolu'ya giderek "Devrim" in faziletlerini anlatmak için sabırsızlandıklarını anlatmak üzere sıraya girdiklerini görünce daha fazla dayanamayıp kendini dışarı atmış. Tabii o hızla da bana gelip haklılığımı anlatmak istemiş.

Bir kaç ay sonra 147 olayı oldu ve ben de bunlardan biri olarak Üniversiteden ayağımı kesmiştim, ama Sevim Görgün'le ilişkilerimizde, arkadaşlık ve dostluğumuzda hiç bir değişme olmadı. Aksine, koruyucu davranışları daha da arttı. Nitekim sonradan Fakülteye dönüşümü en sıcak karşılayan o oldu. O arada Devlet Plânlama Teşkilâtında görev almıştı. Bu Teşkilâtla benim aramda köprü kurmada çok etkin oldu. Siyasi tercih ve iktisadi doktrin farklarımıza rağmen bu teşkilâtın üst düzey yöneticiler ile aramdaki -bir kısmına ihtilâlin yarattığı- buzları sıcak duyguları ve rasyonel düşünce biçimi ile eritti.

Prof. Dr. Sevim Görgün çok sağlam bir eğitim görmüş, akademik payelerini değerli eserler vererek elde etmiş, tanınmış milletlerarası ilim merkezlerinde ciddi çalışma imkânları bulmuş, çok değerli yabancı ilim adamları ile işbirliği ve sağlam arkadaşlıklar kurabilmiş müstesna ilim adamlarımızdan biridir. Bu yetişme ve gelişme süreci içinde iktisat literatüründe uzun zaman anılacak eserler vermiş; lisans ve doktora seviyelerinde yıllarca kesintisiz tedrisatta bulunmuş; makale, konferans ve raporlar ile etki alanını üniversitelerin dışına taşımış; iktisat ve maliye politikalarımızı etkilemiş; yetiştirdiği bilim adamları ile İktisat-Maliye disiplininin geleceğini inşada büyük hizmet görmüştür. Sevim Görgün'ün bu özelliklerinin hepsini burada ayrıntılı biçimde anlatmaya gerek görmüyorum. Ama bunlar arasında ikisine, kendisinin ilmî şahsiyetini ve hocalık vasıflarını daha iyi belirlemek için, biraz daha yer vermek istiyorum:

Genç bilim adamlarının yetişmesine Sevim Görgün derecesinde gayret gösteren, kendinden veren hoca çok azdır. Birlikte çalıştığımız yıllarda Kürsüye aldığımız asistanların büyük kısmı bugün profesördür. İzzettin Önder, Esfender Korkmaz, Burhan Şenatalar, Bora Ocakçioğlu, Nihat Falay, Tülây Arın ve daha başkalarının yetişmesinde büyük katkısı vardır.

Çok iyi İngilizcesi, entellektüel seviyesi, geniş kültürü ve iyi hazmedilmiş iktisat bilgisi ile yabancı bilim adamları ile devamlı ilişkiler, sağlam dostluklar kurabilmektedir. Prof. Timbergen, Prof. Kaldor, Prof. Joan Robinson, Prof. Wizeman ve Prof. Dosser'i, Sevim Görgün'ün dostları ve arkadaşları arasında saymak mümkündür. Devlet Plânlama

Teşkilâtında, 1963-64 ders yılında Cambridge, 1968-69 ders yılında York Üniversitesinde çalıştığı sırada kurduğu ilişkileri devam ettirmiş ve bundan Üniversitesini de arkadaşlarını da faydalandırmıştır.

Aslında çok "kadim"³ bir dosta şükran hislerimi ve vefa borcumu ifadeye vesile saydığım bu yazının sonunda; Prof. Dr. Sevim Görgün'le bir ortak özelliğimizi de belirtmek istiyorum: İkimiz de resme meraklıyız ve bir zamanlar, mütevazî ölçüde koleksiyon yapmaya da gayret ediyorduk. Bana ve karıma Avni Lifij'i tanıtan ve sevdiren Sevim Görgün'dür. Evimizi süslemekte olan Avni Lifij'lere onun sayesinde sâhip olduk.

Ben ve karım Suna Yaşa, sevgili arkadaşımız Prof.Dr. Sevim Görgün'e sıhhat, saadet ve muvaffakiyet dolu daha nice yıllar temenni ediyoruz.

³ Eski dememek için kullandım.